

Komu chce sociální demokracii pomoci změnou volebního systému

Zaznamenal jsem za dobu posledních třiceti let již řadu nejrozmanitějších návrhů na úpravu volebního systému různých typů voleb. Zatím asi byl nejdále návrh na vznik tří mandátových volebních obvodů z dílny ODS a ČSSD z éry Václava Klause a Miloše Zemana. Postavil se proti němu nejen tehdejší prezident České republiky Václav Havel, ale i Ústavní soud ČR. Návrh pana prvního místopředsedy vlády ČR a předsedy ČSSD učinit pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR z České republiky jeden volební obvod mi však připomíná scénář, kdy se tonoucí stébla chytá. Zvláště je-li odůvodněn i obavou, že naši krajané mající české státní občanství a pobývající v cizině neví do jakého volebního kraje losem jejich hlasy nakonec připadnou. Nevím, zdali pan Hamáček také nemá obavy, že nebude, obdobně jako malé pravicové strany TOP 09, STAN, KDU-ČSL či jiné schopni postavit plnohodnotné kandidátní listiny ve všech volebních krajích. Myslím si, že to přece sociální demokracie na rozdíl od některých jiných politických hnutí a stran dokáže. Nebo jim chce pomoci tím, že v případě jednoho volebního obvodu nebudou muset politická hnutí a stavět stavět dvě stě člennou kandidátní listinu, tolik poslanců se dnes volí do Poslanecké sněmovny, ale bude jim stačit jen několik kandidátů. Hlasy však budou moci sbírat z celé České republiky. Tak se vlastně stane, že se jim usnadní vstup do Poslanecké sněmovny a možná jim budou stačit i jen hlasy převážně krajanů trvale žijících v zahraničí samozřejmě s našim státním občanství.

Takový návrh je pro KSČM nepřijatelný. Ano prvá Československá republika byla jediným volebním obvodem od Aše na západě po Jasiňu na východe Podkarpatské Ukrajiny. Mělo to však trochu jiná pravidla a přinášelo nemálo obtíží. Je pravda, že Slovensko je dnes také jedním volebním obvodem, ale také se rovněž diskutuje zda by nebylo vhodnější toto změnit.

Vnímám dnešní disproporční velikost v počtu voličů současných 14 volebních krajů. Fakticky je třeba v počtem voličů malých krajích více hlasů k získání mandátu než v krajích velkých. To určitě není správné a trápila na tom i komunistická strana v řadě voleb. Rozdělení do 14 volebních krajů po obnovení krajské samosprávy v roce 2000 ukázaly na při prvních následujících volbách 2002 na velký disproporční problém. Řešení spíše proto vidím v návratu k osmi počtem voličů přibližně stejných krajů jak tomu bylo ještě při volbách v roce 1998. zachování poměrného volebního systému s d'Hondtova metodou přepočtu. Nesdílím ani argument v tom, že pro volby do Evropského parlamentu je Česká republika jediným volebním obvodem. Volí se podstatně méně zástupců naší země v tomto Parlamentu, dnes 22 a to je podstatný rozdíl.

Závěrem si musí položit otázku co chce a kam kráčí sociální demokracie. Již návrh, který leží v Poslanecké sněmovně z konce minulého roku a týká se především úpravy senátních voleb nevyřešil vůbec nic, otevřel řadu otázek, otazníků a budí řadu rozpaků. Práce skupiny na ujednacení voleb, řešení složitých volebních lístků pro obecní volby a nebo stanovení neměnných senátních volebních obvodů respektující hranice krajů, a hranice obvodů tzv. trojkových obcí (malých okresů) nebyla vůbec respektována.

Vnímám tedy tento další návrh jako velice nezdařilý pokus.

Stanislav Grospič místopředseda ÚV KSČM, předseda Mandátového a imunitního výboru PS PČR